

Memorie van toelichting

In Teteringen, een klein Brabants dorp, staat het Missiehuis Sint Franciscus Xaverius. Een huis waarin oud-missionarissen het laatste station van hun leven hebben bereikt. Zij zwierven de wereld over om het christelijk geloof te verkondigen en maatschappelijke hulp te verlenen.

In het missiehuis zijn in de afgelopen eeuw honderden missionarissen opgeleid om als pater of broeder in de missie te gaan werken. In die tijd was het een populaire bezigheid in Nederland, maar nu is er bijna niks van terug te zien en dreigt dit fenomeen een vergeten geschiedenis te worden.

De meesten gingen naar Indonesië, maar velen gingen ook naar landen als Togo, Oost-Nieuw Guinea, Congo, India en de Filippijnen en verschillende landen in Zuid-Amerika.

De laatste Nederlandse paters slijten hun dagen in hun kamer. Het missiehuis, inmiddels al vele jaren onderdeel van Park Zuiderhout, is gevuld met herinneringen aan een traditie waar nu nog maar weinig van over is.

Deze fictieve roman die aangevuld is met historische contexten, is een verhaal met een tastbare herinnering aan de Nederlandse missie en hoe het leven was in het dorp Teteringen in vroegere tijden. Het zijn de missionarissen van toen die het dorp wereldwijd op de kaart hebben gezet.

De naam Teteringen staat in 2024 in de schijnwerpers. Al 750 jaar staat het in de archieven vermeld. Teteringen was toentertijd zo groot dat het 'tot den ringen van Breda' reikte.

HOOFDSTUK 1.

2024

Frans Mertens, bij zijn huisgenoten beter bekend als pater Franciscus, kijkt peinzend en treurig uit het raam van zijn kamer van het missiehuis in Teteringen. Zijn hoofd bonkt, hij voelt zich miselijk en om zijn maag te kalmeren, haalt hij een paar keer diep adem. Hier woont de gepensioneerde pater met andere missionarissen, terug in Nederland na een leven ver weg, in dienst van de katholieke kerk.

Eenmaal terug hier in het dorp had hij jaren geleden zijn ogen uitgekeken. Het plaatsje was vrijwel precies zoals hij zich herinnerde, als een ansichtkaart die jaren na dato weer eens werd bekeken als een onveranderde momentopname, slechts valer en meer versleten door het verstrijken van de jaren.

Desondanks had de tijd hier in Teteringen niet stilgestaan. Het eerste wat hij hoorde was dat het straatdorp in 1997 in zijn geheel was geannexeerd door Breda en hield op te bestaan als zelfstandige gemeente.

Nu staren zijn ogen naar de statige oprijlaan die gekenmerkt wordt door zijn enorme, prachtige lindebomen die naar het schijnt door broeders en paters, zo'n kleine eeuw geleden werden aangeplant.

Er rolt een traan over zijn wangen. Vanmorgen heeft hij met zijn huisgenoten in de gebedsruimte afscheid genomen van broeder Hein die daar opgebaard lag. Op een tafeltje naast de baar hadden wat persoonlijke spullen en een gebedenbundel gelegen waaruit Hein in zijn laatste dagen moed had geput. Ook zijn onafscheidelijke jas was aanwezig. Een mantel van zorg die om zijn schouders hing en die hij anderen liefdevol omsloeg.

“Oké! Maar rijd voorzichtig en doe geen domme dingen.”

Als hij ter plekke komt ziet hij de oude Kampers liggen. Zijn kar ligt deels in de sloot en zijn paard ligt tegen een boomstam gedrukt, gedood door de klap en verstrengeld in de leidsels en het gareel.

Hij rent naar Kampers bij wie dokter Van Zanden op zijn knieën zit.

“Hoe is het met hem?”

“Niet goed. Hooguit nog een paar minuten.”

“Is hij aanspreekbaar?”

“Hij mompelt wat en af en toe kermt hij van de pijn.”

“Zou u even afstand willen nemen, dokter. Mogelijk dat hij nog wil biechten.”

“Goed, ik zal plaatsmaken.”

Frans gaat op zijn knieën bij Kampers zitten. Het toeval treft dat ze elkaar direct in de ogen kunnen kijken. Het lijkt wel of hij op hem heeft liggen wachten. Af en toe valt hij weg en dan is hij weer even bij zijn positieven.

“Wil u nog biechten, Kampers? Zeg het maar. Het zal u mogelijk goed doen om hier gebruik van te maken.”

“Pater... ik had anders... moeten leven. Ik had onze Klaas, mijn zoon... nooit het huis uit mogen sturen. Ik weet... dat ik mijn vrouw... er veel pijn mee heb gedaan. Zou u dit... tegen haar... willen zeggen. Ik... vraag vergiffenis... om alles... aan de Heer.”

“In mijn naam is het u vergeven. Ik zal het persoonlijk in een gebed aan Hem vragen.”

Met een lichte knik van dankbaarheid vallen Kanters ogen dicht. Frans maakt snel plaats voor de dokter die even later bevestigt dat de oude Kampers is overleden.

Vanuit de verte komt vrouw Kampers van haar boerderijtje dat